

This eChok volume of

Bamidbar

Volume 1

is dedicated In memory of

יוסף אליהו בן שמחה ז"ל

Joseph Harary

Dedicated by his ever-loving Family

wronged! I do not deserve any reward for anything that I do, for all my good deeds do not succeed in compensating for all my sins. If only they would help me by preventing me from standing to be judged! Even if a person is completely righteous and has never done any evil, he does not deserve any reward; for even if he were to live two thousand years, he could not repay even one of the tiniest

kindnesses that the Holy One, Blessed is He, performs for him.

הַיָּמִים אוֹכַל לְתַקֵּן אֶת הַמַּעֲוֹת אֲשֶׁר הֵעֵיִתִי וְכָל מַה שְּׂאֲנִי עוֹשֶׂה מִן הַדֵּיִן אֵין לִי תַשְׁלוּם שְׂכָר בְּנֹה כִּי כָל מַעֲשֵׂי אֵינִם תּוֹעֵלֶת וְתִקְנָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי וְהַלְוִאי יוֹעִיל לִי שְׂלֵא אֶעֱמֹד בְּדֵיִן וְגַם אִם הָיָה צְדִיק גְּמוּר וּמִמִּי לֹא עָשָׂה רַע אֵין לוֹ מִן הַדֵּיִן שׁוּם שְׂכָר כִּי לוֹ יְחִיָּה אֶלֶף שָׁנִים פְּעָמִים לֹא יוֹכַל לְשַׁלֵּם גְּמוּל אַחַת מִהַקְטָנוֹת שֶׁבַּקְטָנוֹת מִן הַטּוֹבוֹת אֲשֶׁר הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה עִמוֹ:

Practical Law:

Rambam, Laws of Prayer, Chapter 7

(1) The Sages praised those who recite songs from the book of Psalms every day, from [the beginning of] “A song of praise by David (Chapter 145, known as *ashrei*) until the end of the book. It has become the custom to read verses before and after them. And they instituted a blessing before the songs, namely, “ברוך שאמר — Blessed is He Who spoke ...” and after them, namely, “ישתבח” — May Your Name be blessed ...” After that, he recites the blessings for the recitation of the Shema and then he recites the Shema. (2) In

some places, it has become customary to read the Song of the Sea [אז ישיר] every day after the reciting of the blessing of “ישתבח” — May Your Name be blessed,” followed by the blessings for the Shema. In some places, they read the song of Ha'azinu (Deuteronomy 32).

There are individuals who read both these songs. It is all according to the custom.

הלכה
הרמב"ם הלכות תפלה פרק ז

א שְׁבָחוּ חֻכְמַיִם לְמִי שְׁקוּרָא זְמִירוֹת מִסְפָּר תְּהֵלִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִתְּהֵלָה לְדוֹד עַד סוֹף הַסְפָּר. וּבְכַבֵּר נִהְגוּ לְקָרוֹת פְּסוּקִים לְפָנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם וְתִקְנֵי בְרָכָה לְפָנֵי הַזְמִירוֹת וְהִיא בְּרוּךְ שְׁאָמַר וּבְרָכָה לְאַחֲרֵיהֶם וְהִיא יִשְׁתַּבַּח. וְאַחַר כֵּן מְבַרֵךְ עַל קְרִיאַת שְׁמַע וְקוּרָא קְרִיאַת שְׁמַע: בַּיֵּשׁ מִקּוֹמוֹת שְׁנֵהֲגוּ בְּהֵן לְקוּרָא בְּכָל יוֹם אַחַר שְׁמִמְבָרְכִין יִשְׁתַּבַּח שִׁירַת הַיָּם וְאַחַר כֵּן מְבַרְכִין עַל שְׁמַע. וְיֵשׁ מִקּוֹמוֹת שְׁקוּרִין שִׁירַת הַאֲזִינוּ וְיֵשׁ יְחִידִים שְׁקוּרִין שְׁתֵּי הַשִּׁירוֹת הַכֵּל לְפִי הַמְבַּנֵּה:

NASO FOR THURSDAY

TORAH

נשא ליום חמישי

תורה

יכוין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה אחרונה דשם ב'ין לקנות הארת רוח משבת הבאה

מב ומניני זרעית בני מררי
לזרעיתיהון לבית אבהתהון:
מג מבר תלתין שנין ולעלא

מב ופְּקוּדֵי מִשְׁפַּחַת בְּנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפַּחַתָּם
לְבֵית אֲבֹתָם: מג מִבְּנֵי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְיִמְעָלָה

(42) The tally of the families of the sons of Merari, according to their families and their fathers' household. (43) From the age of thirty years and upwards, until

ועד בר חמשין שנין כל דאיתי
 לחילא לפולחנא במשכן
 ומנא: מד והוּוּ מְנַיְהוּן
 לזרעיהון תלתא אלפין
 ומאתן: מה אלין מניני זרעית
 בני מררי די מנא משה ואהרן
 על מימרא דיי בידיא דמשה:
 מו כל מניניא די מנא משה
 ואהרן ורבבי ישראל ית
 לזאי לזרעיהון ולבית
 אבהתהון:

ועד בן־חמשים שנה כל־הבא לצבא
 לעבדה באהל מועד: מד ויהיו פקדיהם
 למשפחתם שלשת אלפים ומאתים:
 מה אלה פקודי משפחת בני מררי אשר
 פקד משה ואהרן על־פי יהוה ביד־משה:
 מו כל־הפקדים אשר פקד משה ואהרן
 ונשיאי ישראל את־הלוים למשפחתם
 ולבית אבתם:

the age of fifty years, all who enter the legion, for work in the Tent of Appointment. (44) Their tally, according to their families: three thousand, two hundred. (45) This is the tally of the families of the sons of Merari, whom Moshe and Aharon counted by order of the Lord through Moshe. (46) All those that were tallied whom Moshe, Aharon, and the leaders of Israel counted of the Levites according to their families and their fathers' household,

PROPHETS Judges 13

כג ואמרת ליה אתתיה אלו
 רעוא קדם יי דנמות לא קביל
 מנא עלתא ומנחתא ולא
 אחזיננא ית כל אלין וכעידן
 פון לא אשמעיננא כהדא:
 כד וילדת אתתא בר וקרת ית
 שמייה שמשון ורבא רביא

נביאים שופטים פרק יג
 כג ותאמר לו אשתו לו חפץ ידוה להמיתנו
 לא־לקח מידנו עלה ומנחה ולא הראנו את־כל־
 אלה וכעת לא השמיענו כזאת: כד ותלד האשה
 בן ותקרא את־שמו שמשון ויגדל הנער ויברכהו

(23) But his wife said to him; If the Lord wanted to put us to death, He would not have accepted from our hand a burnt-offering and a meal-offering and He would not have shown us all these things; nor would He let us hear such tidings at this time. (24) And the woman gave birth to a son and she called his name

RASHI

(23) וכעת — *at this time. Nor would He let us hear such tidings — He would not let us hear such tidings, if we are destined to die.*

רש"י
 (כג) וכעת. הזאת: לא השמיענו כזאת. לא היה
 משמיענו בשורה זו אם ראוייה לנו למות:

יְדוּהָ: כֹּה וַתַּחֲלֵ רֹחַ יְדוּהָ לְפַעְמוֹ בְּמַחֲנֵה דָן בֵּין
צָרְעָה וּבֵין אֲשֶׁת־אוֹל: יד א וַיֵּרֶד שְׁמֹשׁוֹן תְּמַנַּתָּה
וַיֵּרָא אִשָּׁה בַת־מַנְתֵּה מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים: ב וַיַּעַל וַיֵּגֵד
לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר אִשָּׁה רָאִיתִי בַת־מַנְתֵּה מִבְּנוֹת
פְּלִשְׁתִּים וְעַתָּה קַח־אוֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה:

חזיתי בתמנת מבנת פלשתאי וכען סבו יתה לי לאתו:

Shimshon; and the lad grew up and the Lord blessed him. (25) And the Spirit of the Lord began to come to him at times in the camp of Dan; between Tzarah and Eshtoel. **14** (1) And Shimshon went down to Timnat; and he saw a woman in Timnat of the daughters of the Philistines. (2) And he came up and told his father and mother and said; I have seen a woman in Timnat of the daughters of the Philistines. Now take her to me for a wife.

RASHI

רש"י

(25) לַפְעָמוֹ — [The Spirit of the Lord] would
enter him from time to time.

(כה) לַפְעָמוֹ. לבא בקרבו לפעמים:

WRITINGS Proverbs 31

כתובים משלי פרק לא

כב מְרַבְּדִים עֲשֵׂתָהּ-לָהּ שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁה:
כג נוֹדַע בַּשְּׁעָרִים בַּעֲלָהּ בְּשִׁבְתּוֹ עִם-זְקֵנֵי-אֶרֶץ:
כד סֹדֵן עֲשֵׂתָהּ וַתִּמְכַּר וַחֲגוּר נָתַנָּה לְכַנְעָנִי:
כה עֲזוּ וְהָדָר לְבוּשָׁה וַתִּשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן: כו פִּיהָ
פְּתַחַח בַּחֲכָמָה וַתּוֹרַת-חֶסֶד עַל-לְשׁוֹנָהּ:

אחריתא: כו פומיה פתחת בחכמתא ונימוסא דחסדא על לישנה:

(22) She makes precious bedspreads for herself, linen and purple wool are her raiment. (23) Her husband is known in the gates when he sits with the elders of the land. (24) She makes a cloak and sells it and she gives a belt to the merchant. (25) Strength and beauty are her raiment and she laughs at the final day. (26) She opens her mouth with wisdom and the teaching of kindness is on her tongue.

RASHI

רש"י

(22) מְרַבְּדִים — beautiful bedspreads.
(23) Her husband is known in the gates
— he is recognized by his friends because of
his beautiful clothing. (24) לְכַנְעָנִי —
[means] merchant. (25) At the final day —

(כב) מְרַבְּדִים. מְצַעוֹת נְאוֹת לְמַטָּה: (כג) נוֹדַע
בַּשְּׁעָרִים בַּעֲלָהּ. גִּבּוֹר הוּא בֵּין חֲבִירָיו מִפְּנֵי
מְלֻבוּשָׁיו שֶׁהֵם נְאִים: (כד) לְכַנְעָנִי. תַּגְּר: (כה) לְיוֹם
אַחֲרוֹן. בְּיוֹם מִיתָתָהּ נִפְטַרְתָּ בְּשֵׁם טוֹב:

the day she dies, she leaves with a good name.

Mishnah Chullin, chapter 8

משנה חולין פרק ח

(1) All types of meat are forbidden to be cooked in milk [some, Biblically, such as the meat of an animal and some, Rabbinically, such as the meat of fowl], except for the flesh of fish and of locusts [which are neither Biblically or Rabbinically prohibited]; and [in accordance with the view of the School of Hillel below] it is forbidden to place upon the table [meat] with cheese [a precaution lest one come to serve them in the same pot while still boiling hot], except for fish and the meat of locusts. If one vowed to abstain from meat.

he may eat fish and the flesh of locusts [since people, when referring to meat mean the flesh of animals and fowl exclusively]. Fowl may be placed upon the table together with cheese, but may not be eaten together with it [a Rabbinical precaution]; these are the words of the School of Shammai. The School of Hillel say: [As a Rabbinical precaution] it may not be placed [upon the table together with cheese] nor may it be eaten with it. Rabbi Yose says: This is one of the cases where the School of Shammai adopt the more lenient ruling while the School of Hillel, the stricter ruling. What kind of table were they referring to? On a table where one eats; but on the table where food is set out to be served, one may place one [food] beside the other [as long as they don't touch] without any fears. (2) A person may wrap up meat and cheese in one cloth, provided they do not touch one another [if they do touch, even though they are both cold they must still be washed prior to eating]. Rabban Shimon ben Gamliel says; Two people [who are complete strangers] at an inn may eat at the same table, one meat and the other cheese,

א כל הבשר אסור לבשל בחלב, חוץ מבשר דגים וחגבים. ואסור להעלותו עם הגבינה על השלחן, חוץ מבשר דגים וחגבים. הנודר מן הבשר, מתר בבשר דגים וחגבים. העוף עולה עם הגבינה על השלחן ואינו נאכל, דברי בית שמאי. ובית הלל אומרים, לא עולה ולא נאכל. אמר רבי יוסי, זו מקלי בית שמאי ומחמרי בית הלל. באיזה שלחן אמרו, בשלחן שאוכל עליו. אבל בשלחן שסודר עליו את התבשיל, גותן זה בצד זה ואינו חושש: ב צורך אדם בשר וגבינה במטפחת אחת, ובלבד שלא יהו נוגעין זה בזה. רבן שמעון בן גמליאל אומר, שני אכסנאין אוכלין על

רבנו עובדיה מברטנורא

א כל הבשר אסור לבשל בחלב. יש מהן מדברי תורה כגון בשר בהמה, ויש מהן מדברי סופרים כגון בשר עוף; חוץ מבשר דגים וחגבים. שאינן לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים; ואסור להעלותן עם הגבינה על השלחן. ואפילו בשר עוף דאיסור אכילתו מדברי סופרים, אסור להעלותו עם הגבינה על השלחן. גזירה שמא יעלה גבינה עם בשר הבהמה באלפס רותח, שהוא אסור מן התורה דהיינו מבשל: הנודר מן הבשר. בנדרים הלך אחר לשון בני אדם, ולכל מין בשר, אדם קורא בשר, חוץ מבשר דגים וחגבים; ובית הלל אומרים לא עולה ולא נאכל. ואין להקשות בית הלל היינו תנא קמא דאמר לעיל ואסור להעלותן עם הגבינה על השלחן, דיש לומר דהכי קאמר, דבר זה מחלוקת בית שמאי ובית הלל. ואין זה סתם ואחר כך מחלוקת, דבית שמאי במקום בית הלל אינה משנה: אמר ר' יוסי כו'. הא קמשמע לן דתנא קמא ר' יוסי הוא, ומפני ששכח ולא הזכיר שמו בתחלה, הזכיר שמו בסוף, והרי הוא כאילו אמר, האי דהעוף עולה ואינו נאכל דברי בית שמאי, ובית הלל אומרים לא עולה ולא נאכל ר' יוסי אמרה, שר' יוסי אומר זו מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל: בשלחן שאוכל עליו. דאידיד דמשמשי ביה ידא אתי לאתנוחי זה על גב זה: ב ובלבד שלא יהיו נוגעים זה בזה. דאי נגעין, אע"ג דצונן בצונן הוא, בעי הדחה: שני אכסנאין אוכלים על שלחן אחד. דוקא שאין מכירין זה את זה. אבל מכירין זה את זה, אסור, שמא יטול אחד מהן משל חברו ויאכל.

without fear [that one may take some food from the other; however, if they were familiar with one another, this would be forbidden]. (3) If a drop of milk fell onto a piece of meat [which was boiling in a pot with the meat sticking up outside the broth, for example, it was located on the tip of another piece of meat that was sticking out of the broth and

the pot was neither stirred nor covered] and it imparted some flavor unto that piece [i.e., the meat was less than sixty times as much as the drop of milk], it is forbidden. If the pot was stirred [immediately, and, as a result, the milk was not absorbed by that piece of meat, but rather, spread throughout the entire pot], then it [the entire pot] is forbidden only if [the drop of milk] imparted some flavor into [all that was in] the pot [i.e., if the ingredients in the pot were less than sixty times as much as the milk]. An udder must be cut open [in crisscross fashion] and then emptied of its milk [after which one may boil it in the same pot together with other meat]; if he did not cut it open [and cooked it by itself although he did not empty it of its milk], he has not transgressed thereby [since the prohibition of cooking meat and milk together applies only to milk which was drawn from the animal and not milk inside the udder]. The heart must be cut open and emptied of its blood; if he did not cut it open, he has not transgressed thereby [the Gemara (Kritot 22a) explains that he has not transgressed if he ate a chicken heart which does not contain blood amounting to the size of an olive, (and therefore, he is not liable to *karet* but, nevertheless, this is still prohibited since less than the minimum amounts are also prohibited). However, if he ate the heart of animal which contains blood amounting to the size of an olive without cutting it open, he would, indeed, incur *karet*]. If one places upon the table, fowl with cheese he does not thereby transgress the law [even if he eats them together, this is not

שֶׁלֶחֶן אֶחָד, זֶה בְּשָׂר וְזֶה גְבִינָה, וְאִין חוֹשְׁשִׁין: ג טַפַּת חֵלֶב שֶׁנִּפְלָה עַל הַחֲתִיכָה, אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתָן טַעַם בְּאוֹתָהּ חֲתִיכָה, אָסוּר. גָּעַר אֶת הַקְּדֵרָה, אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתָן טַעַם בְּאוֹתָהּ קְדֵרָה, אָסוּר. הִכְחָל, קוֹרְעוּ וּמוֹצִיא אֶת הַחֵלֶב. לֹא קָרְעוּ, אִינוּ עוֹבְרֵי עָלָיו. הַחֵלֶב, קוֹרְעוּ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוֹ. לֹא קָרְעוּ, אִינוּ עוֹבְרֵי עָלָיו. הַמְּעֵלָה אֶת הָעוֹף עִם הַגְּבִינָה עַל הַשֶּׁלֶחֶן, אִינוּ עוֹבְרֵי

רבנו עובדיה מברטנורא

ההלכה כרבן שמעון בן גמליאל: ג טיפת חלב שנפלה. בתוך הקדרה על אחת מן החתיכות שכולה חוץ לרוטב, ולא הגיס את הקדרה ולא כסה אותה, הרי לא נחלק טעם הטפה אלא לאותה חתיכה בלבד: **אם יש בה בנותן טעם באותה חתיכה.** כלומר, אם אין באותה חתיכה לבדה ששים לבטל הטיפה, מיד נאסרה החתיכה. ואוסרת חברותיה וצריך ששים כנגד כל החתיכה: **ניער את הקדירה.** שהגיס בה מיד קודם שקבלה החתיכה טעם מן הטיפה, דהשתא נתערבה הטיפה בכולן: **אם יש בנותן טעם באותה קדירה.** כלומר אין כח בטפה לאסור כולן אלא אם כן יש בה טעם ליתן בכל הקדירה: **הכחל.** דד הבהמה: **קורעו ומוציא את חלבו.** קורעו שתי וערב ושחו בכותל. ומותר אחר כך לבשלו עם בשר בקדרה: **לא קרעו אינו עובר עליו.** אם בשלו לבדו בקדרה. ומותר לעשות כן אפילו לכתחלה. אלא אידי דבעי למתני סיפא גבי לב לא קרעו אינו עובר עליו אבל איסור מיהא איכא, תני נמי רישא אינו עובר עליו. ואם בשלו עם בשר בלא קריעה, משערים אותו בששים וחכל עצמו מן המנין, והכחל נשאר לעולם אסור: **הלב קורעו ומוציא את דמו.** לא קרעו אינו עובר עליו. להיות בכרת. ובמסכת בריתות (דף כג) מוקי לה בלב עוף שאין בדמו כזית. אבל בלב בהמה חייב כרת אם אכלו ולא קרעו לאחר בשולו. אבל בשר הלב אינו נאסר, שהלב חלק הוא ואינו בולע: **אינו עובר בלא תעשה.** אינו יכול לבוא לידי לא תעשה, כלומר אין לחוש שמא יאכלנו ויעבור עליו, דאי נמי אכיל

a Biblical prohibition; however, as stated previously in the first Mishnah, the School of Hillel prohibit this Rabbinically]. (4) It is forbidden to cook the meat of a kosher animal in the milk of a kosher animal or to derive any benefit from it; but, it is permitted to cook the meat of a kosher animal in the milk of a non-kosher animal or the meat of a non-kosher animal in the milk of a kosher animal and to derive benefit from it [since the verse states: “Do not cook a **kid** in its **mother's** milk,” thus meat of a non-kosher animal cooked in the milk of a kosher animal, or vice versa, is excluded from the prohibition. It should be noted the meat in either case will not be kosher]. Rabbi Akiva says: Wild animals and fowl are not included in the prohibition of the Torah, for it is written three times; “Do not cook a **kid** in its mother's milk,” (Exodus 23:19 and 34:26 and Deuteronomy 14:21) [one time is] to exclude wild animals, [a second time] fowl, and [the third time] non-kosher animals. Rabbi Yose HaGalili says: It is written; “You must not eat any [*neveilah*] carcass,” and in the same verse it is written; “Do not cook a kid in its mother's milk,” thus, whatever [species] is prohibited as *neveilah* is also forbidden to cook in milk [and so, according to Rabbi Yose, a kosher, wild animal would be liable to the prohibition, whereas, according to Rabbi Akiva, it is not Biblically prohibited]. Now [according to this principle] it might be inferred that fowl, since it is [a species] prohibited as *neveilah* it is also forbidden to be cooked in milk; the verse therefore states; “In its mother's milk;” thus a fowl is excluded since it has no mother's milk. (5) The [curdled milk in the] stomach of [an animal slaughtered by] a gentile which is *neveilah* is forbidden [as *neveilah*; however, the *halachah* does not follow this view, see the end of the Mishnah]. If a man curdled milk with the skin of the stomach of an animal that was properly slaughtered and it [is greater than a sixtieth portion of the milk and thus,]

רבנו עובדיה מברטנורא

ליה אינו עובר בלא תעשה: ד מותר לבשל ומותר בהנאה. דאין בו משום בשר בחלב. דתלתא גדי כתיבי גבי איסור בשר בחלב, וחד מנייהו להוציא את הטמאה, שאם בשל בשר בהמה טמאה אפילו בחלב בהמה טהורה, מותר, ובאכילה מיהא אסור משום בשר טמא. וכן נמי תלתא בחלב אמו כתיבי, וחד מנייהו למעוטי חלב טמאה. ואפילו הבשר טהור: פרט לחיה ולעוף ולבהמה טמאה. גדי, פרט לעוף שאינו בהמה. גדי, פרט לחיה, דאע"ג דחיה בכלל בהמה, אתא קרא יתירה ואפקיה. גדי, ולא בהמה טמאה, ונפקא לן מדכתיב (בראשית כו) ואת עורות גדיי העוים, וישלח יהודה את גדי העוים (שם לח), כאן פירש לך הכתוב דגדי זה מעוים הוא, הא אם לא פירש, יש במשמע אף שאר בהמה, מדאצטריך ביה לפרושי: נאמר לא תאכלו כל נבילה. ונאמר באותו פסוק עצמו לא תבשל גדי בחלב אמו, דמשמע, כל שנהוג בו איסור נבילה, יש בו משום בשר בחלב. ואיכא בין ר' יוסי הגלילי ובין ר' עקיבא, דר' יוסי הגלילי סבר, חיה דאורייתא, דכל שהוא אסור משום נבילה, יש בו משום בשר בחלב, חוץ מן העוף שאין לו חלב אם. ור' עקיבא סבר, חיה לא דאורייתא. אי נמי, עוף מדרבנן איכא בינייהו, ר' עקיבא דפריש אינו מן התורה, משמע, הוא מדרבנן יש בו איסור. אבל ר' יוסי הגלילי דלא פריש האי לישנא, שרי ליה לגמרי. והלכה כר' עקיבא: ה קיבה. חלה הקרוש שבתוך

בלא תעשה: ד בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה, אסור לבשל ואסור בהנאה. בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה, בשר בהמה טמאה בחלב בהמה טהורה, מתר לבשל ומתר בהנאה. רבי עקיבא אומר, חיה ועוף אינם מן התורה, שנאמר, לא תבשל גדי בחלב אמו, שלש פעמים, פרט לחיה ולעוף ולבהמה טמאה. רבי יוסי הגלילי אומר, נאמר (דברים יד), לא תאכלו כל נבילה, ונאמר (שם), לא תבשל גדי בחלב אמו, את שאסור משום נבילה, אסור לבשל בחלב. עוף, שאסור משום נבילה, יכול יהא אסור לבשל בחלב, תלמוד לומר בחלב אמו, יצא עוף, שאין לו חלב אם: ה קיבת נכרי ושל נבילה, הרי זו אסורה. המעמיד בעור של קבה כשרה, אם יש בנותן

imparted its flavor [to the milk], the milk is forbidden [although where the curdling agent is itself not kosher it does not become nullified and it would prohibit even if it was less than a sixtieth]. The [milk in the] stomach of a validly slaughtered animal which had suckled from a *treifah* animal is forbidden; the [milk

in the] stomach of a *treifah* animal which had suckled from a kosher animal is permitted, because the milk [does not mix with other fluids, rather,] remains collected inside. (6) In certain respects, the prohibition of [consuming] fat is stricter than the prohibition of [consuming] blood (see Leviticus 7:23-27), and in certain respects, the prohibition of blood is more severe than the prohibition of fat. The prohibition of fat is stricter, in that the fat is subject to the law of misappropriation [if one made personal use of sacrificial fats unintentionally, he brings a guilt-offering which is not the case for sacrificial blood], and one is liable for *piggul* [when slaughtering the animal if one had in mind to sprinkle the blood or eat from its meat or burn it on the altar after its prescribed time and then consumed its fat, he has transgressed two prohibitions: One for eating the fat, the other for eating *piggul*], *notar* [if one ate the fat of the sacrifice after the time that the sacrifice is permitted to be eaten, he has transgressed two prohibitions: One for eating the fat, the other for eating *notar*], and [if eaten in] impurity [he has transgressed two prohibitions: One for eating the fat, the other for eating consecrated meat while defiled], which is not the case with blood. The prohibition of the blood is stricter, for it applies to

רבנו עובדיה מברטנורא

הקובה: נכרי ושל נבלה. הכי קאמר, שחיטת נכרי שהיא נבילה, הרי זו אסורה. חלב: בעור של קובה. דהוא בשר: אם יש בו ליתן טעם בחלב, הרי זו אסורה. ואם לאו, מותרת. ואע"פ שהוא מעמיד, הואיל והעור עצמו של היתר הוא ואין איסורו אלא מחמת דבר אחר שנתערב בו, לא אמרינן בהאי הכל הולך אחר המעמיד. אבל אם העמיד הגבינה בעור קובה של נבילה, אפילו אין בו ליתן טעם בחלב, אסור, מפני המעמיד שאסור ואיסורו מחמת עצמו. ולפיכך אסרו גבינות הנכרים מפני שמעמידן אותם בעור קובה של נבילה. אבל הקובה עצמה דהיינו החלב הקרוש שבתוך הקובה, אסיקנא דלית בה איסור כלל, דפירשא בעלמא היא. כן כתב רמב"ם. אבל רש"י כתב, וחלב הנמצא קרוש בעור הקובה שמולחין אותו בעורה, אני הייתי נוהג היתר עד הנה ובלבד שלא יתנו בה חלב אחר, וטועה הייתי בכך, שהייתי סובר מזאמרינן במסכת עבודה זרה (דף כט) גבי קיבת עולה, כהן שדעתו יפה גומעה חיה, שמע מינה פירשא בעלמא היא ולא מיתסרא, ולא היא, חלב גמור הוא מרתנן במתניתין כשרה שינקה מן הטריפה קובה אסורה, שמע מינה חלב הוא. וקיבת עולה דשריא, משום דלאו גופה הוא אלא שינקתו מאמו והוי ליה כנוס בתוך מעיה כנתן בקערה ומותר: ו שהחלב מועלין בו. ואפילו קדשים קלים שהן ממון בעלים ואין בהן מעילה בחיידן, יש מעילה באימוריהן לאחר שנורק דמן, דכתיב גבי קדשים קלים (ויקרא ג) כל חלב לה, ולהכי כתיב בהו לה למימר דקדשי ה' קרינן ביה לעינן מעילה: וטמא. אם אכלו בטומאת הגוף חייב שתי חטאות, אחת משום חלב ואחת משום טומאת הגוף: מה שאין כן ברם. דגבי דם כתיב (שם ז) על המזבח לכפר, לכפרה נתתיו ולא שיהא קרוי שלי למעול בו, שאינו עומד אלא לכפר בשבילכם. ומשום פגול אין בו, דכל שדבר אחר מתיר אותו כגון בשר קדשים שהדם מתירו לכהנים בזריקתו, וכגון עולה שדמה מתירה למזבח, דאם לא נורק דמה אין אבריה נקטרים, דכתיב (שם) וזרק הכהן את הדם על מזבח ה', והדר והקטיר החלב לריח ניחוח, אלו יש בהן משום פגול. אבל דם דהוא גופיה מתיר הוא, אין חייבין

טעם, הרי זו אסורה. כשרה שינקה מן הטריפה, קבתה אסורה. טריפה שינקה מן הכשרה, קבתה מותרת, מפני שפגול במעיה: ו חמור בחלב מבדם, וחמור בדם מבחלב. חמור בחלב, שהחלב מועלין בו, וחייבין עליו משום פגול ונותר וטמא. מה שאין כן בדם. וחמור בדם, שהדם נוהג בבהמה וחייה ועוף, בין טמאים ובין

cattle, wild animals and birds, whether kosher or non-kosher; but the prohibition of fat, applies to kosher cattle only.

רבנו עובדיה מברטנורא

עליו משום פגול, ומשום נותר וטמא נמי אין בו, דכתיב בדם תרי מייעוטי, הוא ולכם, חד למעוטי מנותר וחד למעוטי משומא: אלא בבהמה טהורה. דכתיב (שם) מן הבהמה אשר יקריב ממנה:

Gemara Chullin, 105a

Rabbi Chisda said: If a person ate meat, he is forbidden to eat cheese after it; if he ate cheese, he is permitted to eat meat after it. [This was the question.] How long must one wait between cheese and meat? And he replied nothing. We had learned earlier that Rabbi Chisda said: If a person ate meat, he is forbidden to eat cheese after it, if he ate cheese, he is permitted to eat after it meat. Said Rabbi Acha bar Yosef to Rabbi Chisda: What about meat that is left between the teeth? [In reply] he quoted the verse: "While the meat was still between their teeth;" (Numbers 11:33) [thus indicating that this is still considered meat and must be removed before eating cheese]. Mar Ukva said: In this matter, I am as vinegar is to wine, compared to my father. For if my father were to eat meat now, he would not eat cheese until this hour tomorrow; I, however, would not eat

cheese at the same meal, but I would eat cheese at the next meal. Shmuel said: In this matter, I am as vinegar is to wine, compared to my father. For my father used to inspect his properties twice a day, while I do so only once a day. And Shmuel follows his maxim, for Shmuel said: He who inspects his property daily [since he maintains the field properly and checks on his employees] will find an *istara* [half a zuz]. Abaye used to inspect his fields daily. One day, he met his sharecropper carrying away a bundle of twigs. He asked him where it was going? He replied. To my master's house. Said Abaye: The Rabbis long anticipated you [by stating one should inspect his property daily]. Rabbi Assi used to inspect his fields daily. He exclaimed: Where are all those *istaras* of the Master Shmuel? One day, he saw that a pipe had burst on his field. He removed his coat, rolled it up and stuffed it into the hole. He

גמרא חולין דף ק"ה.

אמר רב חסדא אכל בשר אסור לאכול גבינה. גבינה מותר לאכול בשר אלא כמה ישא בין גבינה לבשר אמר ליה ולא כלום. גופא אמר רב חסדא אכל בשר אסור לאכול גבינה מותר לאכול בשר אמר ליה רב אחא בר יוסף לרב חסדא בשר שבין השנים מהו קרי עליה (במדבר יא) הבשר עודנו בין שניהם. אמר מר עוקבא אנא להא מילתא חלא בר חמרא לגבי אבא דאילו אבא כי הוה אכיל בישרא האינדא לא הוה אכיל גבינה עד למחר כי השתא ואילו אנא בהא סעודתא הוא דלא אכילנא לסעודתא אחריתי אכילנא. אמר שמואל אנא להא מילתא חלא בר חמרא לגבי אבא דאילו אבא הוה סייר נכסיה תרי זמני ביומא ואנא לא סיירנא אלא חדא זמנא שמואל לטעמיה דאמר שמואל מאן דסייר נכסיה כל יומא משכח אסתירא. אבבי הוה סייר נכסיה כל יומא ויומא. יומא חד פגע באריסיה דררי פתקא דאופי אמר ליה הני להיכא אמר ליה לבי מר אמר ליה כבר קדמוך רבנן. רב אסי הוה סייר נכסיה כל יומא אמר היכא נינהו כל הני אסתירי דמר שמואל יומא חד תזא צינורא דבדקא בארעיה שקליה

then called out whereupon people came and stopped up the pipe [thus saving his field from being flooded]. He then exclaimed:

Now I have indeed found all those *istaras* of the Master Shmuel.

לְגַלְמִיָּה כְּרִכְיָה אוֹתְבִיָּה בְּגוּיָה רְמָא קָלָא אֶתּוּ אֵינְשֵׁי סְכּוּרָה אֲשֶׁכְחַתְיָנְהוּ לְכוּלְהוּ אֶסְתִּירֵי דְמַר שְׁמוּאֵל:

וזהר נשא דף קמ"ז ע"א

תֵּאָנָא אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּשַׁעְתָּא דְכַהֲנָא פְּרִים יְדוּי אָסִיר לִיָּה לְעַמָּא לְאַסְתַּבְּלָא בֵּיה מְשׁוּם דְשִׁכְנִיתָא שְׂרִיָּא בִּידוּי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק אִי הָכִי כִּיּוֹן דְלָא חָמָאן מַה אַכְפַּת לְהוּ דְהָא כְּתִיב (שְׁמוֹת לג) כִּי לֹא יֵרָאֵי הָאָדָם וְחַי בְּחַיָּהוֹן לֹא חָמָאן אֲבָל בְּמִיתְתַּהוֹן חָמָאן. אָמַר לִיָּה מְשׁוּם דְשִׁמְא קְדִישָׁא רְמִיָּא בְּאַצְבָּעֵן דִּידוּי וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְרַחֲלָא וְאַף עַל גַּב דְלָא חָמָאן שְׁכִינְתָּא לֹא כְּעָאן לְאַסְתַּבְּלָא בִּידֵיהוּ דְכַהֲנֵי בְּגוּי דְלָא יִשְׁתַּבְּחוּן עַמָּא חֲצִיפָאן לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא. תֵּאָנָא בַּהֲהִיא שַׁעְתָּא דְכַהֲנָא פְּרִים יְדוּי צְרִיכִין עַמָּא לְמִיתַב בְּדַחֲלֵוּ בְּאִימְתָּא וְלִיְנַדַּע דְהִיָּא שַׁעְתָּא עֵידָן רַעוּתָא אֲשַׁתְּכַח בְּכַלְהוּ עַלְמִין וּמִתְבָּרְכִין עֵילָאִין וְתַתְּאִין וְלִית דִּינָא בְּכַלְהוּ. וְהוּא שַׁעְתָּא דְאַתְגְּלִי סְתִימָא עֲתִיקָא דְעֲתִיקוּן בְּזַעִיר אַנְפִּין וְאֲשַׁתְּכַח שְׁלָמָא בְּכַלָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּהֵי תַלְתָּ קְרָאֵי רִישֵׁיהוֹן יו"ד יו"ד יו"ד וְבִרְכָּךָ יו"ד אַר יִשְׂרָא כְּלָהוּ לְאַחֲזָאָה מְהִינְוֹתָא שְׁלִימָא וְלְאַתְבָּרְכָא זַעִיר אַנְפִּין מַעֲתִיקָא מָאן דְאַצְטְרִיד יו"ד יו"ד לְאַתְבָּרְכָא זַעִיר אַנְפִּין מַעֲתִיקָא דְכַלָּא וּבְגוּיָן כֶּד וְבִרְכָּךָ יו"ד לְעִילָא וְיִשְׁמַרְדֵּי הָכָא לְתַתָּא וְכֵן כְּלָהוּ וְתֵאָנָא תְּנָא קָמִי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן הָאֵי מָאן דְמַצְעַר בְּחַלְמִיָּה לִיתִי בְּשַׁעְתָּא דְכַהֲנֵי פְּרִסֵי יְדֵיהוּ וְלִימָא רַבּוּנֵי שֶׁל עוֹלָם אֲנִי שֶׁלֶד וְחַלּוּמוֹתַי שֶׁלֶד וְכוּלֵי אֲמָאֵי מְשׁוּם דְהִיָּא שַׁעְתָּא אֲשַׁתְּכַחוּ רַחֲמֵי כְּעַלְמִין כְּלָהוּ וּמָאן דִּיבְעֵי צְלוּתִיהּ בְּצַעְרִיהּ אַתְהַפֵּד לִיָּה דִינָא לְרַחֲמֵי:

Yosef le-Chok

Ethical Teaching:

Sefer HaCharedim, 63

Let a person keep these words in mind: Let him not serve his Creator in order to acquire Paradise, but only out of love for God and because He, his Creator and Master, commanded it. When a person is alone, let him think to himself that if he were in the presence of people, his sense of shame would prevent him from doing anything improper. So, too, now that he is alone, he should not

do it, either. For this is the way of the wicked: To do their deeds in obscurity, secretly, and say; Who sees me? Who knows about me? This was the blessing that the Sage [Rabban Yochanan ben Zakkai] gave to his students: May the fear of Heaven be upon you as much as the fear of flesh and blood (Berakhot 28b).

יוסף לחוק

מוסר

מספר חסידים סימן ס"ג

אֵלֶּה הַדְּבָרִים יַעֲלֶה אָדָם עַל לְבוֹ. אֵל יַעֲבֹד אָדָם אֵת בּוֹרְאוֹ לְמַעַן יִירָשׁ גֶּן עֵדֶן אֲלֵא מֵאַהֲבַת ה' וּמִמְצֻתוֹ שְׁהוּא יוֹצְרוֹ וְרַבּוֹנוֹ. וְכִשְׁאָדָם בְּסַתֵּר לְבָדוּ יִהְיֶשׁוּב עַל דְּבָרִים שְׂאִינֵם מְהוֹגְנִים שְׂאִילוּ הִיָּה בְּפָנֵי אָדָם לֹא הִיָּה עוֹשֶׂה הַדְּבָר מִפְּנֵי הַבוֹשֶׁת. גַּם עֵתָה לֹא יַעֲשֶׂנוּ כִּי כֵן דְרָךְ הַרְשָׁעִים לְעֲשׂוֹת בְּמַחְשָׁד מַעֲשֵׂיהֶם וְאוֹמְרִים מִי רֹאֵנֵנוּ וּמִי יוֹדְעֵנוּ וְכֵן בִּירַךְ הַחֶכֶם אֶת תַּלְמִידָיו יְהִי מוֹרָא שְׁמַיִם עֲלֵיכֶם כְּמוֹרָא בְּשַׁר וְדָם:

Practical Law:**Rambam, Laws of Prayer, Chapter 7**

(1) A person is obligated to recite one hundred blessings during the course of each day and night. And what are these one hundred blessings? Twenty-three that we have enumerated in this chapter; seven blessings before and after the Shema in the morning and the evening; the blessing “Who has sanctified us with His commandments and commanded us to enwrap ourselves in *tzitzit*,” which he recites when he puts on his *tzitzit*; the blessing “Who has sanctified us with His commandments and commanded us to lay *tefillin*,” which he recites upon donning his *tefillin*; the three Shemoneh Esreh prayers [for *shacharit*, *minchah* and *arvit*], each containing eighteen blessings. This totals eighty-six blessings. When he eats two meals, that of the day and that of the evening, he recites fourteen blessings, seven at each meal: One, upon washing his hands, one for the food before eating, three afterwards, one, before the wine [used for the blessings after the meal], and one, after the wine. This makes seven blessings. Thus, all together, there are one hundred blessings in all.

(2) Since the time that the Sages instituted the blessing concerning apostates in the Shemoneh Esreh prayer and added the blessing “Who is good and does good” in the grace after meals, there are five more blessings.

On Sabbaths and festivals, when the Amidah prayer consists of only seven blessings, and, similarly, on other days, if someone has not become obligated to say all these blessings; for example, if he did not sleep all night, did not untie his belt, did not use the lavatory, or the like, he must complete one hundred blessings [by reciting blessings on] fruit [or similar].

(3) How is this done? He eats some vegetables, reciting blessings before and afterwards. Later, he eats some fruit, reciting blessings before and afterwards. And he keeps count of all the blessings until he completes one hundred [blessings] each day.

הלכה

הרמב"ם הלכות תפלה פרק ז

א חייב אדם לברך מאה ברכות בין היום והלילה. ומיה הן מאה ברכות אלו כ"ג ברכות שמנינו בפרק זה. ושבע ברכות של קריאת שמע של שחרית וערבית לפנייה ולאחרייה. וכשמתעטף בציצית מברך ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להתעטף בציצית. וכשלוּבש תפלין מברך ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להניח תפלין. ושלש תפלות שבכל תפלה מהן שמונה עשרה ברכות הרי שמונים ושש ברכות. וכשהוא אוכל שתי סעודות של יום והלילה מברך ארבע עשרה ברכות ז' בכל סעודה. אחת כשיטול ידיו תחלה ועל המזון אחת בתחלה ושלש בסוף ועל היין לפניו ולאחריו הרי ז' ברכות הרי מאה ברכות בין הכל: ב בזמן הנה שתקנו ברכת האפיקורסין בתפלה והוסיפו הטוב והמטיב בברכת המזון נמצאו חמש ברכות יתירות. בשבתות וימים טובים שהתפלה ז' ברכות וכן אם לא נתחייב בשאר הימים בכל הברכות האלו כגון שלא ישן כל הלילה ולא התיר חגורו ולא נכנס לבית הכסא וכיוצא באלו צריך להשלים מאה ברכות מן הפירות: ג כיצד אכל מעט ירק מברך לפניו ולאחריו וחוזר ואוכל מעט מפרי זה ומברך לפניו ולאחריו ומונה כל הברכות עד שמשלים מאה בכל יום: